

PERIFEERINEN LASKIMOKANYYLI

Arvioi kanyylin tarve ja poista tarpeettomat kanyylit heti kun niitä ei tarvita!
Huomioi infektio-oireet: Katso - ” Laskimotulehduksen oireiden visuaalinen havainnointiasteikko”.
Noudata huolellisesti kanylointiin liittyviä käsittelyohjeita: Hyvä käsihygienia ja aseptinen tekniikka.

Jos kanyyli on laitettu aseptiikan noudattamisen suhteen haastavissa olosuhteissa, niin laskimokanyyli vaihdettava heti potilaan tultua hoitoyksikköön. Ensihoidon tulee informoida edellä mainitusta asiasta vastaanottavaa yksikköä.

Kaikki kanyloinnissa tarvittavat välineet varattava ennalta valmiiksi toimenpidettä varten varatulle toimenpidepöydälle.

DESINFIOI KÄDET JA KERÄÄ VÄLINEET:

- o Sopivankokoinen perifeerinen turvakanyyli
- o tehdaspuhtaat taitokset ihon desinfektioon
- o 80% denaturoitu etanoli ihon desinfektioon
- o staasi
- o kanyylin läpinäkyvä kiinnityskalvo
- o tehdaspuhtaat suojakäsineet
- o erityisjäteastia
- o venttiilitulppa (neulaton yhdistäjä) ja kertakäyttöinen desinfioiva suojakorkki (70% isopropyylialkoholi), joita on käytettävä mandriinin sijasta
- o desinfioikorkkillinen käyttövalmis keittosuolaliuosta sisältävä ruisku tai fysiologinen keittosuolaliuos ja steriili ruisku
- o nesteensiirtolaitteisto: Tarvitsemasi letkusto, hanat ja venttiilitulpat sekä tippateline.

IHON DESINFEKTIO JA KANYLOINTI:

- o Desinfioi kädet alkoholipitoisella käsihuuhteella ennen pistokohdan tunnustelua ja desinfektiota
- o täytä venttiilitulppa fysiologisella keittosuolaliuksella ja jätä odottamaan
- o etsi suoni, aseta staasi valmiiksi. Suositeltava kanyylin paikka on kämmenselkä
- o desinfioi pistokohta riittävän laajalti pienentäen aluetta asteittain huomioiden desinfiointiaineen valumissuunta, anna desinfiointialueen kuivua ennen kanyylin laittamista
- o desinfioi kädet ja pue tehdaspuhtaat suojakäsineet
- o älä koskettele puhdistettua aluetta
- o kanyloi suoni, löysää staasi, vedä neula kanyylista, laita neula välittömästi erityisjäteastiaan. Varmista fysiologisella keittosuolaliuksella, että kanyyli on suonessa
- o poista kanyyli, jos pistoalueelle kehittyi nestepahka tai sitä kirvelee.
- o aseta fysiologisella keittosuolaliuksella täytetty venttiilitulppa laskimokanyyliin
- o yhdistä infuusioletku
- o jos infuusiota ei heti laiteta, niin huuhtele kanyyli pulsoivalla tekniikalla ja vedä huuhteluruisku positiivisen paineen vallitessa pois. Laita venttiilitulppaan desinfiointikorkki kiinni. Venttiilitulppa on heti käyttövalmis desinfiointikorkin poistamisen jälkeen

PERIFEERINEN LASKIMOKANYYLI

- jokaisen infuusion ja lääkkeen annon jälkeen kanyyli huuhdeltava fysiologisella keittosuolaliuoksella käyttäen pulsoivaa tekniikkaa ja kanyyliin jätettävä positiivinen paine
- desinfiointikorkki on kertakäyttöinen ja vaihdettava aina uuteen käsittelyn yhteydessä. Venttiilitulppa on käyttövalmis ja desinfioitu 5 minuutin kuluttua desinfiointikorkin asettamisesta
- kiinnitä kanyyli läpinäkyvällä puoliläpäisevällä kalvolla niin, ettei se liiku ja pistokohta on näkyvissä tarkkailun mahdollistamiseksi
- älä kiinnitä infuusioletkua kanyylissa olevan injektioportin korkin mutkaan
- riisu suojäkäsineet ja desinfioi kädet
- kirjaa hoitosuunnitelman nestehoito-osioon kanyylin, venttiilitulpan ja infuusioletkuston laitto: pvm, klo, kanyylin/kanyylien paikka/paikat, laittaja.

TARKKAILU JA HOITO:

- Tarkista ja tunnustele punktioalue desinfioiduin käsin ja käytä tarvittaessa tehdaspuhtaita suojäkäsineitä. Tarkkaile infektion tunnusmerkit. Katso: "Laskimotulehduksen oireiden visuaalinen havainnointiasteikko"
- kirjaa tarkkailun huomiot hoitosuunnitelman nestehoito-osioon
- vaihda kalvo, jos se on likaantunut tai irronnut tai kanyylin tyvi ei ole puhdas
- puhdista kanyylin tyvi ensin fysiologisella keittosuolalla ja sen jälkeen 80% denaturoidulla etanolilla
- jos epäilet infektiota, ota veriviljelynäytteet ja laita kanyylin kärki viljelynäytteeksi. Katso "Antibiotti-opas": Verisuonikatetri-infektiot
- infektioepäilyssä kanyyli on poistettava. Ulospäin liukunutta kanyylyä ei saa työntää takaisin
- potilaan suihkussa käynti ei vaadi kanyylin lisäsuojasta, jos kalvo on tiivis. Vesitiiviydestä on huolehdittava.

KANYYLIN KÄSITTELY:

- Desinfioi kädet juuri ennen kanyylin, venttiilitulpan, 3-tiehanojen, injektioportin käsittelyä tai yhdistäessäsi infuusioletkuja tai antaessasi lääkkeitä ja käytä tehdaspuhtaita suojäkäsineitä
- 3-tiehanan ulkopinta/kantakappale on puhdistettava ennen lääkkeen antoa tai verinäytteen ottoa
- injektioportti, jossa ei ole venttiilitulppaa, tulee puhdistaa pyyhkien alkoholiin kostutetulla taitoksella, anna kuivua 5-10 sekuntia
- huuhto kanyyli aina ennen ja jälkeen lääkkeen antamisen lääkkeen kanssa yhteensopivalla infuusionesteellä jos siinä ei ole aukiolotippaa. Vaihda steriili (punainen) korkki uuteen joka kerta
- venttiilitulppaa käyttäessä, vaihda venttiilitulppa aina ravintoliuosten ja veritiputusten jälkeen, kuitenkin vähintään 3vrk välein
- vaihda desinfiointikorkki uuteen aina käsittelyn yhteydessä:
 - jos desinfiointikorkki on irronnut ja jos olet aloittamassa infuusiota, puhdista venttiilitulpan kärki pyyhkien se alkoholiin kostutetulla taitoksella, anna kuivua 5-10 sekuntia ennen infuusioletkun liittämistä
 - jos et ole aloittamassa infuusiota, niin laita venttiilitulppaan uusi desinfiointikorkki kiinni
- **POISTETTAESSA KANYYLI**, kirjaa hoitosuunnitelman nestehoito-osioon kanyylin, venttiilitulpan ja infuusioletkuston poisto: pvm, klo, kanyylin/kanyylien poistopaikka/-paikat.

NESTEENSIIRTOLAITTEISTON VAIHTO

- Desinfioi kädet ja käytä tehdaspuhtaita suojakäsineitä
- tarkista lääkkeiden ja infuusionesteiden käyttökelpoisuus (sameus, vanhenemispäivämäärä)
- merkitse näkyvästi tarralla aloituspäivämäärä ja kellonaika vaihtamiisi infuusioletkuihin.

Nesteensiirtoletkustojen vaihtoajat: Infuusioletkut ja 3-tiehanat

(O'Grady et al, Artikkel: Guidelines for the Prevention of Intravascular Catheter-related Infections. CID 2011:52.

Anttila et al, Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 2010. Kuntaliitto)

Perusliuokset jatkuvana infuusiona (matalaenergiset kirkaat lääke- ja nesteinfuusiot)	96 tunnin välein (4vrk)
Pelkät rasvat jatkuvana infuusiona	24 tunnin välein
Pelkät sokerit jatkuvana infuusiona	96 tunnin välein
Veri- ja verituotteet	Viimeistään 6 tunnin kuluttua siirron aloittamisesta: Veritiputuksen jälkeen poista käytetyt letkut välittömästi. Huuho kanyyli desinfektiokorkillisella käyttövalmiilla keittosuolahuuhtelu-ruiskulla (0.9% NaCl-käyttövalmiilla ruiskulla) tai steriilillä ruiskulla, joka täytetty fysiologisella keittosuolaliuoksella.
Rasvaliuokset (myös aminohappoihin ja glukoosiin sekoitetut)	Jokaisen infuusiopussin jälkeen tai viimeistään 24 tunnin kuluttua siirron aloittamisesta: Huuho kanyyli desinfektiokorkillisella käyttövalmiilla keittosuolahuuhtelu-ruiskulla (0.9% NaCl-käyttövalmiilla ruiskulla) tai steriilillä ruiskulla, joka täytetty fysiologisella keittosuolaliuoksella.
Toistuvat, intervallina annettavat lääke-infuusiot (esim. antibiootit)	Jokaisen tiputuksen jälkeen: Määräajoin tai tarvittaessa annosteltavien lääkkeiden infuusioletkut poistettava heti käytön jälkeen tai lääkkeen anto-ohjeen mukaan. Huuho kanyyli ennen ja jälkeen antamisen lääkkeen kanssa yhteensopivalla infuusionesteellä.

LASKIMOTULEHDUKSEN OIREIDEN VISUAALINEN HAVAINNOINTIASTEIKKO

(Jackson A. Infection control a battle in vein; infusion phlebitis.1998. Nurs Times)

